పోతనభాగవతంలో రసగుళికలు

– ఆర్.శర్మ దంతుర్తి

42 వ భాగం

వామనావతారం – 16

మూడడుగుల దానం ఇవ్వడం పూర్తైపోయింది. మరి ఇప్పుడీ చేస్తున్న యజ్ఞం పూర్తవ్వాలి కదా ఇంకా? మొత్తం తనకున్నదంతా ధారపోసిన బలి ఉండడానికి మరోచోటు చూపించాలి. ఇలా తన మనవడు దానం ఇచ్చాడని తెలియగానే ప్రహ్లాదుడు అక్కడకొచ్చాడు.

శా. ఆ దైత్యేంద్రుఁడు పీనవక్షు, నవపద్మాక్షుం, బిశంగాంబరా
చ్ఛాదున్. నిర్మలసాధువాదు, ఘనసంసారాదివిచ్ఛేదు, సం
శ్రీదున్, భక్తిలతాధిరోహిత హరిశ్రీపాదు, నిఃఖేదుఁ, బ్ర
హ్లాదున్ బోధకళావినోదుఁ గనియెన్ హర్షంబుతో ముందటన్ [8-650]

ఇక్కడ పోతన ప్రహ్లాదుణ్ణి ఏమన్నాడో గమనించారా? “ఘనసంసారాదివిచ్ఛేదు, సంశ్రీదున్, భక్తిలతాధిరోహిత హరిశ్రీపాదు, నిఃఖేదు.” అతి కష్టమైన సంసారం అనే రోగాన్ని దాటినవాడు, భక్తితో భగవంతుణ్ణి లోబరుచుకున్నవాడు. ఇదంతా ఇంతకుముందు ఎలా జరిగిందో ప్రహ్లాదోపాఖ్యానంలో చూసాము కదా? బలికి ఇప్పుడు వామనుడిగా కనిపించే శ్రీహరి ఇంతకుముందు తనకి నృసింహరూపంలో కనిపించినవాడే.

వ. ఇట్లు సమాగతుండైన తమ తాతం గనుఁగొని విరోచన నందనుండు వారుణపాశబద్ధుండుఁ గావునఁ దనకుం దగిన నమస్కారంబు జేయ రామింజేసి సంకులాశ్రువిలోల లోచనుండై సిగ్గుపడి నత శిరస్కుండై నమ్రభావంబున మ్రొక్కు చెల్లించె; నంతఁ బ్రహ్లాదుఁడు ముఖమండ పంబున సునందాది పరిచర సమేతుండై కూర్చున్న వామనదేవునిం గని యానంద బాష్పజలంబులుఁ బులకాకుంరంబులున్ నెరయ దండప్రణామం బాచరించి యిట్లని విన్నవించె.

[8-651]

వచ్చిన తాత ప్రహ్లాదుణ్ణి చూసి నమస్కారం చేద్దామంటే అంతకుముందు గరుడుడు పాశాలతో కట్టేశాడు కనక చేతులు విడిపించుకోలేక అలా సిగ్గుపడి తలవంచుకున్నాడు బలి. ప్రహ్లాదుడు వామన రూపంలో ఉన్న శ్రీహరితో చెప్తున్నాడు ఇదంతా చూసి.

సీ. ఇతనికి మున్ను నీ వింద్రపదం బిచ్చి;
నేఁడు త్రిప్పుటయును నెఱయమేలు

మోహనా హంకృతి మూలంబు గర్వాంధ;
తమస వికారంబు దాని మాన్పి
కరుణ రక్షించుటఁగాక బంధించుటే?
తత్త్వజ్ఞునకు మహేంద్రత్వమేల?
నీ పాదకమలంబు నియతిఁ గొల్చిన దాని;
బోలునే సురరాజ్య భోగపరత? [8-652]

తే. గర్వ మేపారఁ గన్నులు గానరావు;
చెవులు వినరావు; చిత్తంబు చిక్కుపడును;
మఱచు నీ సేవలన్నియు మహిమ మాన్పి
మేలు చేసితి నీ మేటి మేర చూపి. [8-652.1]

ఇంతముందు నువ్వే ఇతనికి ఇంద్రపదవి ఇచ్చావు. అది ఇప్పుడు వెనక్కి తీసుకోవడం మంచిదైంది. ఎందుకంటే ఈ రాజ్యాలూ భోగాలు ఉన్నవాడికి గర్వం ఎక్కువైపోయి కళ్ళు కనిపించవు, చెవులు వినిపించవు, మనసు పనిచేయదు. ఇవన్నీ వెనక్కి తీసేసుకుని ఆ వికారాలన్నీ అంటుకోకుండా రక్షించావు. నిన్ను చేరడం కంటే ఈ రాజ్యాలూ పదవులూ అవీ ఎక్కువకాదు కదా? ప్రహ్లాదుడు ఎప్పుడో యుగాల క్రితం చెప్పినది ఈ నాటికీ కూడా అక్షరం పొల్లుపోకుండా జరగడం మనం చూస్తూనే ఉన్నాం కదా? దీన్నే స్వామి వివేకానంద చెప్పిన దానితో సరిచూసుకోవచ్చు.

స్వామి గారు లండన్ లో మాట్లాడుతూంటే ఒక పెద్దమనిషి అడిగాడుట – "మీ దేశంలో అన్నీ బాగున్నాయనీ, అధ్యాత్మికత అద్భుతం అనీ చెప్తున్నారు మీరు. కానీ చూడబోతే మీ బట్టలూ అవీ ఛండాలంగా ఉన్నాయి. సరైన బట్టలే వేసుకోలేరా?" అని. దానికి స్వామిగారు ఇలా చెప్పారుట సమాధానం – "మీ దేశంలో మనిషికి విలువ బట్టల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. మా దేశంలో మనిషికి విలువ వాడు చేసే పనుల బట్టీ, వాడికున్న జ్ఞానం బట్టీ ఉంటుంది. డబ్బులు ఉన్నవాడు మీ దేశంలో గొప్పవాడు. వాడికి ఎక్కడలేని గౌరవం ఇచ్చి అధికారం కట్టబెడతారు. అటువంటి డబ్బున్నవాడు ప్రజలకి చేసే చెడు ఎలా ఉంటుందో జగమెరిగిన సత్యం."

స్వామిజీ మాటల్లో మరోవిధంగా చెప్పాలంటే, "డబ్బు అనేది ప్రజా సంక్షేమం కోసం ఖర్చు పెట్టాల్సిన ఒక వితరణమైన ముడిసరుకు. ఆ దారిలోనే దాన్ని వదుల్చుకోవాలి. ఎప్పుడైతే దాన్ని నాది, నాకు అంటూ, దాచుకోవడం మొదలుపెడతామో అప్పుడే సరిగ్గా మన బుద్ధి వక్రించడం మొదలుపెట్టి ఆ డబ్బు ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోయి మనకీ ఇతరులకీ హాని చేయడం మొదలుపెడుతుంది." ఇదే కదా ప్రహ్లాదుడు చెప్తోంది?

వ. అని పలికి జగదీశ్వరుండును నిఖిలలోక సాక్షియు నగు నారాయణ దేవునకు నమస్కరించి, ప్రహ్లాదుండు పలుకు చున్న సమయం బున.

[8-653]

మ. తతమత్తద్విపయాన యై కుచ నిరుంధచ్చోళ సంవ్యానయై
ధృత భాష్పాంబు వితాన యై కరయుగాధీ నాలికస్థానయై

పతిబిక్షాం మమ దేహి కోమలమతే! పద్మాపతే! యంచుఁ ద
త్సతి వింధ్యావళి చేరవచ్చెఁ ద్రిజగద్రక్షామనున్ వామనున్. [8-654]

ఇలా ప్రహ్లాదుడు అనే సమయానికి బలి వాళ్ళావిడ వింధ్యావళి వచ్చి వామనుడితో అంది – “పతిబిక్షాం మమ దేహి” అని. ఇక్కడ వామనుడు ఒక్కసారి తీసుకునేవాడి నుంచే ఇచ్చేవాడి రూపంలోకి మారాడు. మరి అటువంటి మాయా భిక్షువైన వామనుడు బలికి ప్రాణ దానం చేయగలడా? చేయగలడో లేదో పోతనే చెప్తున్నాడు “ద్రిజగద్రక్షామనున్ వామనున్” అంటూ – ముల్లోకాలకీ ప్రభువైన వామనుడు. పోతన ఏ సమయంలో వామనుణ్ణి సందర్భోచితంగా ఎలా సంభోదిస్తున్నాడో గమనిస్తున్నారా?

వ. వచ్చి యచ్చేడియతచ్చరణ సమీపంబునం బ్రణతయై నిలువంబడి యిట్లనియె. [8-655]

క. నీకుం గ్రీడార్థము లగు
లోకంబులఁ జూచి పరులు లోకులు కుమతుల్
లోకాధీశుల మందురు
లోకములకు రాజవీవ లోకస్తుత్యా! [8-656]

క. కా దనఁడు పొమ్ము లే దీ
రా దనఁడు జగత్త్ర యైక రాజ్యము నిచ్చెన్
నా దయితుఁ గట్టనేటికి?
శ్రీదయితాచిత్తచోర! శ్రితమందారా! [8-657]

అలా అడిగాక ఎందుకు విడిచిపెట్టాలో కూడా చెప్తోంది. లోకాలన్నీ నువ్వు ఆడుకునే ఆట స్థలాలు. త్రిలోకాలకీ నువ్వు రాజువు; కానీ తెలివిలేని వాళ్ళు కొంతకాలం అధికారం చేతిలోకి రాగానే నేనే రాజుని అంటూ ఉంటారు. నువ్వు అడిగినదానికి కాదనలేదు, లేదు పొమ్మనలేదు. త్రిభువనాలూ సంతోషంగా ఇచ్చేసాడు. ఎలా ఇచ్చాడు మళ్ళీ? *సత్య పదవీ ప్రమాణ తత్పరుండును, వితరణ కుతూహల సత్త్వరుండును, విమల యశస్కుండును, దృఢ మనస్కుండును, నియతసత్యసంధుండును, నర్థిజన కమలబంధుండును*” అయ్యి ఇచ్చాడు. అటువంటి వాణ్ణి కట్టేయడం దేనికీ?

వ. అని యిట్లు వింధ్యావళియుం బ్రహ్లాదుండును విన్నవించు నవసరంబున హిరణ్యగర్భుండు చనుదెంచి యిట్లనియె.
[8-658]

సీ. భూతలోకేశ్వర! భూతభావన! దేవ! ;
దేవ! జగన్నాథ! దేవవంద్య!
తన సొమ్ము సకలంబుఁ దప్పక నీ కిచ్చె;
దండయోగ్యుఁడు గాడు దానపరుఁడుఁ;
గరుణింప నర్హుండు గమలలోచన! నీకు;

విడిపింపు మీతని వెరపు దీర;
తోయపూరము చల్లి దూర్వాంకురంబులఁ;
జేరి నీ పదము లర్చించునట్టి [8-659]

తే. భక్తియుక్తుఁడు లోకేశుపదము నందు
నీవు ప్రత్యక్షముగ వచ్చి నేఁడు వేఁడ
నెఱిఁగి తన రాజ్య మంతయు నిచ్చి నట్టి
బలికిఁ దగునయ్య! దృఢపాశబంధనంబు? [8-659.1]

వీళ్లందరినీ సమర్ధిస్తూ ఇప్పుడు బ్రహ్మ చెప్తున్నాడు, "ఉన్నదంతా మాట తప్పక ఇచ్చాడు కదా, అటువంటివాడు కరుణింపదగినవాడు, దండ యోగ్యుడు కాదు. అదీకాక ఇచ్చినప్పుడు కాళ్ళుకడికగి నెత్తిమీద చల్లుకుని మరీ ఇచ్చాడు అంటే నీ భక్తుదన్నమాటే కదా? అటువంటి వాడ్ని కట్టేయడం తగునా?"

వ. అని పలికిన బ్రహ్మవచనంబులు విని **భగవంతుం** డిట్లనియె. [8-660]

సీ. ఎవ్వనిఁ గరుణింప నిచ్ఛయించితి వాని;
యఖిల విత్తంబు నే నపహరింతు
సంసార గురుమద స్తబ్ధుఁడై యెవ్వఁడు;
దెగడి లోకము నన్ను ధిక్కరించు
నతఁ డెల్ల కాలంబు నఖిల యోనుల యందుఁ;
బుట్టుచు దుర్గతిఁ బొందుఁ బిదప
విత్త వయో రూప విద్యా బలైశ్వర్య;
కర్మ జన్మంబుల గర్వ ముడిగి [8-661]

తే. యేక విధమున విమలుఁడై యెవ్వఁ డుండు
వాఁడు నా కూర్చి రక్షింపవలయువాఁడు;
స్తంభ లోభాభిమాన సంసార విభవ
మత్తుఁడై చెడ నొల్లఁడు మత్పరుండు. [8-661.1]

అలా అన్న బ్రహ్మ తో వామనుడు చెప్తున్నాడు. ఎవరినైతే కరుణించాలని చూస్తున్నానో ముందు వాడి సంపదలన్నీ తీసుకుని నా దరికి చేర్చుకుంటాను. భగవంతుడే లేడనీ, ఈ సంసారమే నిజం అనుకునేవాళ్ళు అలా జన్మ తర్వాత మరో జన్మ ఎత్తుతూ ఉండవల్సిందే. మరి ఈ విధంగా బల, మద, విద్యా గర్వం అన్నీ పోగొట్టుకున్నాక నా దగ్గిరకి వచ్చేవాణ్ణి రక్షించవద్దూ మరో సారి సంసారంలో పడకుండా? అందుకే అలా నాకు దగ్గిరగా ఉండేలాగ బంధించవల్సి వచ్చింది. అటువంటివాడు మరోసారి సంసారంలో పడడానికి ఒప్పుకోడు. ఇక్కడ సంసారం అంటే భార్యా, పిల్లలూ అనేది కాదనీ, జన్మ తర్వాత మరో జన్మ ఎత్తుతూ అనేకానేక కష్టాలు పడడమే అనీ గ్రహించాలి.

దీన్నే అంతకుముందు వ్యాసాల్లో చూసాం. బ్రహ్మ జ్ఞానం కావాలంటే సన్యసించి తీరాలి. అందుకే 'ఎవ్వనిఁ గరుణింప నిచ్ఛయించితి వాని యఖిల విత్తంబు నే నపహరింతు' అని చెప్పడం. దీనినే ఇంకో విధంగా, మన కాలానికి అణుగుణంగా కూడా చెప్పుకోవచ్చు. భగవంతుణ్ణి చేరుకోవడానికి అనేకానేక మార్గాలు ఉండి ఉండొచ్చు. కానీ ఏ మార్గం చూసినా అది పదునైన కత్తి అంచుమీద నడవడం వంటిది అనేది అందరూ ఒప్పుకునే మాట. ఏకాగ్రతతో నడవకపోతే ఏమౌతుంది? మరి ఈ ఏకాగ్రత ఎలా కుదురుతుంది అన్నీ వదులుకోలేకపోతే? అంటే ఏ పనైనా చేసేటప్పుడు ఇంక దేని గురించీ ఆలోచించకుండా పనిచేయాలి కదా? బ్రహ్మ జ్ఞానం సంపాదించే దారి ఎటువంటిది? రెండు అంచులూ పదునుగా ఉన్న కత్తి వంటి అత్యంత కష్టమైనది. మరి ఈ దారిలో ఎంత ఏకాగ్రత ఉండాలి? చుట్టూరా రకరకాల వ్యాపకాలు పెట్టుకుంటే ఎలా పురోగమించగలం? అదే పెద్ద పెద్ద ఆచార్యులు చెప్తూ ఉంటారు, ఒక పని చేసేటప్పుడు అందులో మంచి పురోగతి సాధించాలంటే మరింకేమీ ఆలోచించకూడదూ అని. దీన్నే మన వివేకానంద గారు చెప్పడం ప్రకారం, "ఒక ధ్యేయాన్ని నిర్ణయించుకోండి. దాని గురించే ఆలోచిస్తూ, కలలు కంటూ బతకండి. అదే ధ్యేయం మీ నరనరాల్లో, మెదడులో, హృదయంలో, ప్రతీ అవయవంలో నింపుకోండి. మరే ఇతర ఆలోచనలూ పెట్టుకోవద్దు. ఇదే ఖచ్చితంగా ఆ ధ్యేయాన్ని జేరుకునే దారి."

ఇంతా చెప్పాక, ఇంతటి దానాన్ని ఇచ్చిన బలి చక్రవర్తినీ, అతని దానాన్నీ మహా విష్ణువు ఎలా గణించాడో, బలిని ఎక్కడ, ఎందుకు ఉండమంటాడో వచ్చే వ్యాసంలో చూద్దాం.

పోతన భాగవతం ఇంటర్నెట్లో ఇక్కడ చూడవచ్చు: http://telugubhagavatam.org/

(కొనసాగింపు వచ్చే సంచికలో)

COMMENTS